

Ede Ede
19/4/95

Blanken geeft startsein voor feest- en herdenkingsprogramma

„Vrijheid ligt niet veilig verankerd in samenleving”

(door Henk Faas)

EDE - „Voor vrijheid moet je je inspannen. Jezelf open stellen voor wat er om je heen gebeurt. Zien wat de samenleving ziek maakt. We moeten ook zuinig zijn op onze vrijheid. In grote delen van de wereld is het een onbereikbaar ideaal. Vrijheid vraagt daarom een actieve houding. Vrijheid vraagt karakter.”
Burgemeester W. Blanken sprak maandagmiddag tegenover een gehoor van leden van het voormalig verzet, hun familieleden, raadsleden, wethou-

ders en leden van het Comité Ede, 50 jaar Vrij. De bijeenkomst vormde de officiële start van de bevrijdingsfestiviteiten in de gemeente Ede. Het was maandag precies 50 jaar geleden dat Ede bevrijd werd.

Veel respect

Blanken ging tijdens zijn toespraak terug in de tijd. Hoe uitbundig was het, hoezeer had Ede verlangd naar bevrijdingsdag, wat hebben de burgers van Ede beleefd, vroeg hij zich af. „Zeker is dat we met veel respect terug

moeten denken aan hen die het opnamen tegen de Duitsers, die nee bleven zeggen. Respect voor de soldaten die de oorlogsmachine probeerden te stoppen. Die strenden tegen de arrogantie van het Duitse rijk en de waanzin van het nazisme. Voor de bevrijding van Europa, van Nederland en van Ede.”

Het thema vrijheid is nog steeds actueel, zo betoogde Blanken. „Vrijheid ligt niet veilig verankerd in onze samenleving. Dezelfde gevaren bedreigen ons: rascisme, discriminatie, dictatuur en geweld.”

De generatie van na de oorlog weet dat. Maar deze generatie moet ook weten wat de mensen tijdens de onderdrukking bezielden, welke idealen ze hadden. We moeten zuinig zijn op onze vrijheid. Vrijheid die alleen te bereiken is als we ons inspannen. Als we solidair zijn en respect hebben voor andersdenkenden.”

Met „vrijheid is er ook om te vieren” gaf Blanken het startsein voor het begin van een uitgebreid feest- en herdenkingsprogramma in de gemeente Ede.

J. M. Snoek tijdens drukbezochte bijeenkomst in Oude Kerk:

„Bij herdenken past gevoel van schaamte en nalatigheid”

(door Willem Held)

EDE - „Mensen die nu nog met anti-Duitse gevoelens rondlopen, hebben de oorlog niet begrepen. We mochten niet tegen een buurvolk, maar tegen een ideologie.”

Precies vijftig jaar nadat hij als vacuë uit Renkum de bevrijding van Ede meemaakte, hield dominee J. M. Snoek een toespraak tijdens de Herdenkingsbijeenkomst van de gezamenlijke kerken. In de overvolle Oude Kerk zei de 75-jarige predikant dat Nederlanders als volk niet verschillen van bijvoorbeeld de Zwitsers of de Duitsers. Snoek noemde de nog niet verkregen rol van Holland bij de oorlog in Nederlands-Indië en de bevoorrechtetheit van westerse landen bij verschillende conflicten in de wereld. De voorganger achtte het tijdens de stemmige bijeenkomst niet zijn taak een persoonlijke visie te verkondigen, maar lichtte toch een tip van de sluier op. „We staan allemaal achter de doelstellingen van Amnesty International, maar we doen er niets mee. Over de omvang met asielzoekers zijn onze meningen helaas verdeeld. Het is jammer dat ook christenen het niet eens kunnen worden over het antwoord op de vraag waartoe we bevrijd zijn.”

De toespraak droeg als titel 'Bevrijding, waarvan en waartoe?'. Het kostte weinig moeite om te zeggen waarvan we zijn bevrijd,” zei Snoek. „Van een wrede vijand, een wrede bezetter. Van de vele wanda-

den is de isolatie, deportatie en vernietiging van meer dan 100.000 Joodse Nederlanders het ergste. Maar we moeten voorzichtig zijn met de gedachte dat God aan onze kant stond. We vochten tegen de duivel, maar waren zelf geen engelen.”

Snoek vindt dat bij herdenken van de oorlog een gevoel van schaamte en nalatigheid past. „We hebben te weinig gedaan bij het helpen van de Joden. Als ik de oorlog nog eens moest meemaken, zou ik daar alles aan doen,” sprak de predikant, die zelf een rol heeft gespeeld in het verzet.

De herdenking van de bevrijding van Ede viel samen met Tweede Paasdag. Dat noemde Snoek een mooi gegeven. „Weliswaar reikt de opstandig van Jezus oneindig veel verder dan deze nationale gebeurtenis, maar de bevrijding was ook een opstanding uit de dood. De vlaggen gingen uit, we mochten weer naar de radio luisteren, de koningin kwam terug en de evacués mochten weer naar huis. Er was veel verwoest, maar de feestvreugde was onverwoestbaar.”

Tijdens de drukbezochte herdenkingsbijeenkomst waren veel leden van het gemeentebestuur, vertegenwoordigers van het voormalig verzet en enkele bevrijders aanwezig. Samen met het koor Jubilate werden veel geestelijke en vaderlandse liederen gezongen. Mevrouw M.J. Mook-Regelink verzorgde een declamatie. Het gedicht dat zij voordroeg bevatte een wens: „Wie eenmaal bevrijd is, zal vrede bestichter worden.”

- De herdenkingsbijeenkomst van de gezamenlijke kerken werd maandagavond goed bezocht. (foto Gert Jan Koster)